

Fôia acést'a ese totu a opt'a dî — Pretinlu pentru Austria pe anu 6 fl. v. a. pe 1/2 de anu Tôte siodienele si banii de prenu
dar prenumeratiunile se primescu 3 fl. pe trei lune 1 fl. 50 cr.; pentru alte tieri : pe anu meratiune sunt de a tramite la Re
in tôte dilele. 7 fl. 20 cr. pe 1/2 de anu 3 fl. 60 cr. pe trei lune 1 fl. 80 cr. dactiune: Strat'a lui Leopoldu Nr. 33

Unu scandalu din Torontalu.

Dieu, aceea-e chiaru scandalu,
Ce se 'ntempla 'n Torontalu, —
Câ ei romanii de pe-aici
Totu taceau ca unu ariciu. —
Totu taceau, adancu dormiau
Si cu-aceea se faliau,
*Câ romanii 'n Torontalu
Dormu ca cei de prin Satmaru . . .*
Dreptu aceea pan' acumu
Nu au pré facutu ei fumu.
N'au facutu ei sfara 'n tiéra
Ca sê fia de ocara ;
Si voindu a traí bine
Cu semintiele straine.
N'au alesu ei deputatu
Vre unu romanu adevveratu,
Ci-an alesu totu vre-unu magiaru
Chiaru ca fratii din Satmaru . . .
Astfelu aste comitate
Câ suntu fôrte lumnate,
Demne pentru libertate
(Dómna sfinte si 'ndurate
Nu ne duce in pecate !)
Fost'au totu cu gandulu bunu,
Inse-acuma — ce sê spunu ?!
Ce sê dîcu de-acelu scandalu,
Ce-lu vediui in Torontalu ? . . . ? !
(S'au lasatu dór' de Satmaru ? . . . ? !)
S'au lasatu abunaséma
Si acuma dieu, mi-e téma,
Câ vomu fi totu de rusîne
Pe la curtile straine . . . .
(Nu te teme, câ e bine !)

Dieu, me temu c'omu fi de-ocara,
De ni-a merge vestea 'n tiéra . . .
(Ba eu credu câ chiaru ve spêla !)
Chiaru audu câ toti vorbescu
Si de-a rendulu lu hulescu
Pre poporulu romanescu,
Pre poporulu lumnatu
Din acestu bunu comitatu,
Câ de ce si-a pusu elu truda
Spre a fi — „o massa cruda“
Si-ascultandu de 'nsielatori
S'a facutu tulburatoriu,
Si facêndu ce nu-e iertatu
Pacea buna-a tulburatu . . .
(Dóra-aveti de deputatu
Vre-unu romanu adevveratu ? !)
Unu-aru fi, ce aru mai fi,
Inse acuma suntu chiaru trí.
Trei romani adevverati
S'au alesu de ablegati,
Trei romani in Torontalu, . . .
Toti dîcu cumca e scandalu !
Toti acuma potu se dîca,
C'amu cadiutu in grea ispita,
Câ poporulu lumnatu,
Ce-a fostu bunu si pré laudatu,
Astadi e de totu stricatu,
Si punendu atât'a truda,
Deveni o massa cruda . . .
Fratiloru de prin Satmaru,
Voi romani, cu semtiu magiaru,
Invetiati din astu scandalu
Ce-lu vediui in Torontalu !

Regusiél'a domiloru.

Cunosev eu unu domnu mare,
Ma pôte si mai multi,
Pe carii fara stare
Trei dîle sê-i asculti,

Asié-ti vorbescu cu gele,
Si plangu candu povestescu :
Cum suferé 'n dorere
Poporulu romanescu . . .

Si frate, — gur'a mare
Ce-atátu de mandru-a dîsu,
Adese — de mirare ! —
O vedi câ — s'a inchisu.

S'a inchisu, — dar cine scie
Din tactu cumu a esftu ? . !
Deochi ? séu ce sê-i fia,
Câ-odata-a regusítu ? !

Acuma vre-o trei dîle
Unu ventu batù — „de susu“ . . .
De atunci vedu cu 'nui mire,
Câ glasulu — i-s'a dusu . . .

Multi striga cu taría
Câ domnii ne-asuprescu, —
Si dandu-li-o domnia
De-odata regusiescu !

Scrisorile lui Pacala cãtra Tandala.

Frate de cruce!

Tacerea e mormentalã. In tôte partile se asié-dia valurile — vinului si rachiei remase de la alegeri. Alegatorii osteniti de greutãtile — strigãrilor, regusiti, odihnescu. Deputatii cadiuti, — in cugete mari si nepreceptute, fumandu, se inhólba la nimica — adeca la pung'a góla si tristulu resultatu. Deputatii alesi, se primbla prin casa cu pasi rari rodiendu la unghie si murmurandu câte un'a, facandu planuri mari pentru viitoriu. Toti tacu, toti suntu cufundati in cugete. O se folosescu dara si eu tacerea ast'a spre a-ti mai impartesi acele, cu cari ti-am remasu detoriu din cauza câ — nu poti tôte odata.

Mai antãiu dara ti-oiu spune, câ alegerile in tôte locurile s'au intemplat in ordinea cea mai buna, — dintre romani n'a moritu nici unulu.

Nemesii, se intielege de sine, câ nu s'au amestecat cu iobagii, inse — au beutu la olalta. Post'au unu tãrgu cãtu nu poti avé idea. Unulu si-vindea caracterulu pentru speranti'a unui postu, altulu si-vindea natiunalitatea pentru de a poté intrã in vectoriu la atare „megbukott fertály mágnás“ — de lingatoriu de blide. Altulu éra uitandu-se de *patrafirulu* si *prescur'a* romana — ragusitu sbierã cu „Eljen!“

Sê vorbesce, câ romanii din cottulu Huniadorei nu au participatu la alegeri, si cari a fostu dusi cu forti'a, a votatu pre Domnedieu, Imperatu s. c. l. Dar ast'a nu e chiar adevaratu, câ eu cu ochii mei am vediutu pana candu Crainicu a bagatu votulu in urna. Sunt acolo inca câti-va, fara i lasu asta data, câ-ci nu li sciu numele sê-i potu trece in catastihulu dr...

Aru trebui sê lasu acestu objectu si in tacere sê ne furisiamu prin lumea larga. La noi luptã alegeriloru s'a finitu cu resultatu neasceptatu. Toti romanii a aretatu potere si vointia.

Eri me primblai pe malulu Dunarii si aruncandu privirea peste elu, diarfi muntele St. Gerardu,

— dar sê nu cugeti, câ santulu acesta a fostu rudã cu Gerard de la Beinsiu, acel'a a fostu mai cu minte câ-ci a saritu, pana candu celu de la Beinsiu — a picatu.

Dar eram sê trecu la altu objectu. Diarindu muntele neclatinatu mi-adusei aminte de iubitul nostru Vladu. In momentulu urmatoriu facui comparatiune intre ambii.

Cum?

Precum muntele acest'a a fostu si este o sentinela poste Dunarea liniscita, si precum acestu munte e fal'a regiunei acesteia, câ-ci imbetranitu-i crescetu e incununatu cu muri, — asié si vitézulu si bravulu nostru anteluptatoriu Vladu e unu scutu alu — pronunciamentsiloru.

O! alegerea lui a fostu ceva grandiosu. Atat'a abnegatiune, zelu si focu nu a desvoltatu elu nici atunci cand a vorbitu la conferinti'a tienuta cu carbunele de la Saculu.

Elu a primitu — dupa ce a fostu alesu — progam'a natiunala. Mirare, câ *ambitiunea* lui personala nu-lu lasã, dar caus'a natiunala invinse.

In astfelu de cugete ajunsei la podu. Cand dam sê me intorcu intelnii pe mandiulu de la . . . Voiam sê lu-intrebu despre un'a alta, dar elu dîse, câ sê grabesce si nu a statu de a vorba cu mine..... Mersei a casa, si veni la mine fratele Mand'a. Mi o spuse o noutate vechia:

— Apoi frate — mi dîse Mand'a — hasna câ ungurulu n'are parecchia, câ face lucruri totu minunate. Eri am fostu la tabl'a semptemviralã. Aici, parintii invetiati, a respinsu recursulu Federatiei, dovedindu câ legea nóstra de presa nu are parecchia in liberalitate.“

Ti-asii scrie mai multe, dar Mand'a me intrista. Te lasu acuma pana cu alta ocaziune, si pana atunci Domnedieu te ferésca de legea de presa unguresca, câ-ci acela n'are parecchia.

Remanu alu teu

frate de cruce
Pacala.

Talmesiu-balmesiu.

Istoriór'a acést'a s'a intemplat in confiniulu militariu.

Unu preotu óre-care chiamandu la sine pe o femeia, carea parasise pe barbatulu ei, i dîse:

— Tu draga Paraschevo, te-am chiamatu sê-ti spunu, ca numai decãtu sê mergi a casa la barbatulu teu, — câ déca nu vei voi sê faci acést'a cu bun'a, te voi silí sê mergi.

— Ba, parinte, respunse nevést'a, nu e sila, câ de mi-ar fi mie sila, atunci ar trebui sê fía si la títórea sfintiei tale sila, sê mérga si ea la barbatulu ei, carele inca traesce.

.....
Ast'a inca s'a intemplat pe acolo unde-va.

Unu poporanu merse la pop'a din satu, ca sê-i cunune fetiorulu cu o féta fecióra.

— Na potu, respunse pop'a, câ-ci intre teneri este ce-va nemotenia.

Indesiertu poporanulu dîcea, câ nu sunt ruditi, pop'a respundea necontentitu, câ nu póte, câ-ci intre ei este nemotenia. Atunci poporanulu i dîse:

— Dar cum sfintí'a ta cu feciorulu dtale tieni dóue sorori, déca dtale ti-este slobodu, de ce pe noi sê ne opresci.

.....
Audti acolo, ce inventiune minunata!

Protopopulu Timisiórei, dlu Meletie Dreghiciu, in respunsulu seu in care se escusa, câ pentru ce a recomandat romaniloru s'aléga deputatu pe ministrulu Gorove, dîce, câ acest'a e protectorulu tengerimii romane.

.....
Ast'a n'a mai dîs'o nimene.

Pre unde ar poté descoperi dlu Dreghiciu

vr'unu teneru romanu, pe care l'a ajutoratu candu-va ministrulu Gorove.

Déca ministrulu Gorove ar fi sciutu, că prot'a romanu de la Timisiór'a i este unu cortesiu atátu de zelosu, atunce de buna séma l'ar fi adusu pe tempulu alegeriloru la Pesta.

Atunce dóra Gorove n'ar fi cadiutu.

Audíti inca una!

Prot'a Dreghiciu díce, că elu ca preotu e omulu regimului.

Ore pentru cine esistu preotii? Pentru regimu séu pentru poporu.

Regimulu lu-platesce pe dsa, séu poporulu?

In septeman'a trecuta faimosulu secretariu de la Lugosiu, Olteanu-Schónbach érase a tienutu o vorbire in sal'a comitatului in favórea lui Szende.

Romanii se mira de aceste productiuni monstruóse, inse Olteanu díce:

— Sic itur ad — — canonicatum!

Depesie telegrafice.

Cetatea-mamăligariloru. Bucuria mare. Toti suntemu insufletiti de — spiritulu natiunalu. La alegere Jóska bátsi a trantitu pe fostulu deputatu, pe carele n'amu voitu sê-lu mai alegemu, că-cinici dinsulu nu solicitá procesele la tabl'a regésca pe tempulu candu erá deputatu la Pesta.

Lugosiu. Éta o noutate importanta pentru literatur'a natiunala! Chiar acuma audii, că parintele Olteanu a otaritu a tipari tóte euventárele sale faimóse, câte a tienutu si va mai tiené in onórea lui Szende.

Timisiór'a. Pe aice s'a latita scirea, că ministrulu Gorove vré sê numésca pe prot'a Dreghiciu telegrafistu onorariu, in semnu de recunoscintia pentru ostenelele facute in interesulu escelentfei sale.

Aradu. Constantini s'a alesu de vice-comite cu mare majoritate de voturi. Bucuria extraordinaria intre — unguri.

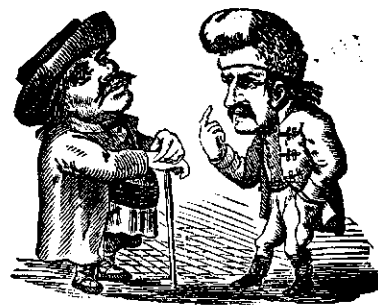
Naseudu. Sê pregatesce unu banderiu impasantu pentru primirea lui Zsiga bátsi. In banderiu voru luá parte toti cei doi, carii au votatu pentru dsa. Pentru Hozszú Elek asisdere s'a pregatitu unu banderiu, inse alegatorii acestuia s'au bolnavitu toti pana 'ntr' unulu.

Ciacova. Se díce, că protopopulu Seimanu ar fi rogatu pe Iváskovits, că déca acest'a in dieta va mai protestá in contra deputatiloru romani, sê binevoiesca a spune, că totu asié simtiesce si prot'a Seimanu, pentru că acest'a a cortesitu pentru elu mai multu.

Maremuresiu. Deputatii nostri numai in aceea se deosebescu unulu de altulu, că unulu e mai mare deákistu decâtu celalaltu, — intr'aceea amendoi sunt romani mari.

Satumare. S'a tienutu o conferintia, in care s'a decisu, ca la alegerile vietórie sê nu mai fimu pasivi, ci toti sê lucrámu pentru candidatii — magari, că-ci accia au parale.

TANDA si MANDA.

T. Cum n'am sciutu!

M. Ce?

T. Că ne-amu fi potutu alege deputati si noi.

M. Unde?

T. La Nasendu.

M. Cum asié?

T. Tu ai fi votatu pentru mine intr'unu cercu, ér in celalaltu asiú fi votatu eu pentru tine.

M. Apoi cum amu fi intratu in dieta cu dóue voturi?! Aru fi risu lumea de noi!

T. D' apoi si Zsiga bátsi are numai dóue voturi, totusi va intrá. Lui nu-i pasa de risulu lunei, ma inca elu ride de lumea cea prósta.

T. Frate Mando!

M. Ce minciune vrei sê-mai spui?

T. Las' sê fia minciuna, dar ti-o spunu, că romanii de la Sibíu au mai fondatu unu fondu, care cu totu dreptulu se póte numi „fondu extraordinariu,” — séu sê te pricepi mai bine: „fondu compusu din cafea si zaharu.”

M. Habaha! Tu de buna séma esti frate de cruce cu Spiridusiu, de scii si asemene secrete! D'apoi én spune-mi, ce felu de clasa de ómeni a fondatu fondulu acel'a?

T. D'apoi accia, carii vreu sê intre in tagm'a popésca.

M. Frumosu! De buna séma *inítiativ'a* e de la celu mai mare!

Epistol'a lui Pista catra Cogalniceanu

Domnúle minister!

Mare este a mea bucuria. Acuma vedu, că nu numai noi suntemu civilisati, ci si dvóstre.

Pan'acuma la dvóstre alegatorii nu se poteau servi de supremulu loru dreptu constitutiunалу, de a se bate bine — ca la noi.

Acuma inse vedu, că si la dvóstre se potu bate alegatorii intoemai — ca la noi.

Si meritulu pentru introducerea acestui frumosu dreptu constitutiunálu se cuvine dtale.

Te felicitu dara din tóta anim'a!

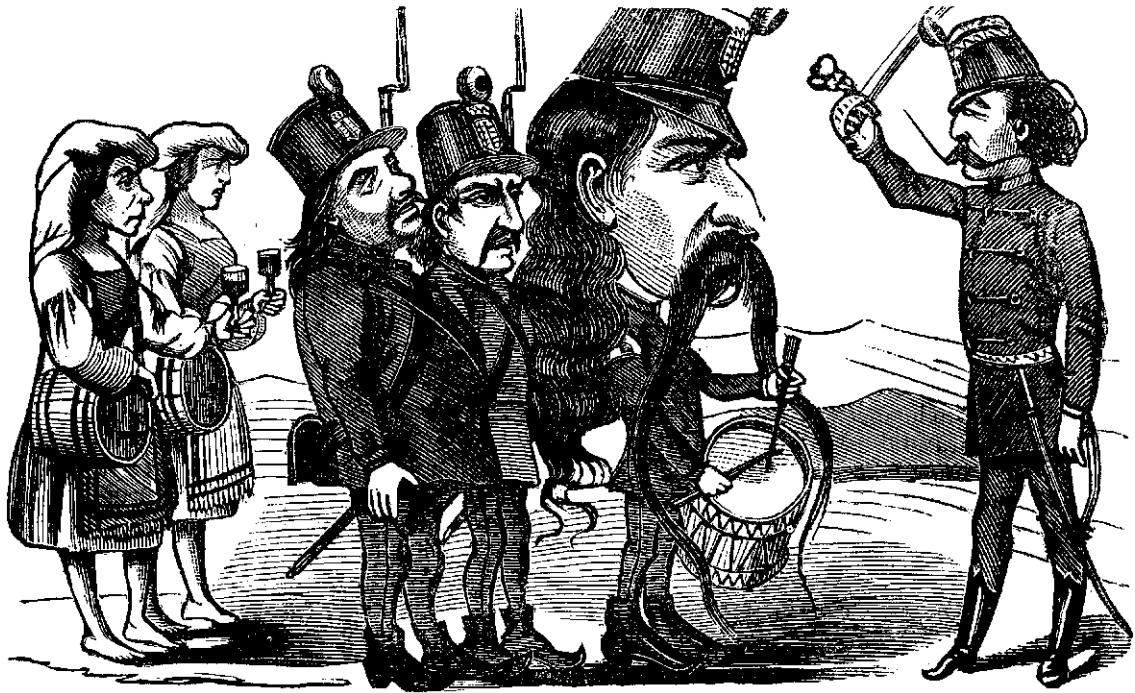
Pista.

Post'a Gurei Satului.

Sibíu. Ce-mi pasa mie de respectivii, ori postescu ori ba! Fia numai ómeni onesti si romani buni, apoi mance ce voru vré si ce voru avé!

„Renegatii.” A sositu chiar la incheierea numerului presinte. Voui ceti-o, si de va poté, va urmá in nrulu venitoriu — sub alu doile titlu.

Din cause neaternătorie de noi.

Déca in viitoriu óre-care numeru din fói'a acést'a n'ar poté esí „din cause neatêrnătorie de noi,” — onorabili cetitori sê intieléga, cá in septeman'a aceea Gur'a Satului, dimpreuna cu Tanda si Manda, ca honvedi, au trebuitu sê steie totu la esercitiu.

Canii latratori.

— Latrati, latrati, cá-ci latratulu caniloru nu s'aude in impartí'a ceriuriloru.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoru: **Iosifu Vulcanu.**

Cu tipariulu lui Emericu Bartalits in Pest'a.